

# POŽADAVKY NA BEZPEČNÝ PROVOZ A POUŽÍVÁNÍ STROJŮ, TECHNICKÝCH ZAŘÍZENÍ, PŘÍSTROJŮ A NÁŘADÍ

TECHNICKÁ  
BEZPEČNOST

Požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí jsou uvedeny v nařízení vlády č. 378/2001 Sb.

## Vybrané pojmy:

- **nebezpečným prostorem** je prostor uvnitř nebo vně zařízení, ve kterém je zaměstnanec vystaven riziku ohrožení zdraví,
- **ochranným zařízením** je mechanické, elektrické, elektronické nebo jiné obdobné zařízení sloužící k bezpečnosti a ochraně života a zdraví zaměstnanců,
- **průvodní dokumentací** je soubor dokumentů obsahujících návod výrobce pro montáž, manipulaci, opravy, údržbu, výchozí a následné pravidelné kontroly a revize zařízení, jakož i pokyny pro případnou výměnu nebo změnu částí zařízení,
- **provozní dokumentací** je soubor dokumentů obsahujících průvodní dokumentaci, záznam o poslední nebo mimořádné revizi nebo kontrole,
- **místním provozním bezpečnostním předpisem (MPBP)** je předpis zaměstnavatele upravující zejména pracovní technologické postupy pro používání zařízení a pravidla pohybu zařízení a zaměstnanců v prostorech a na pracovištích zaměstnavatele.

KDE BLB, TAM NEBEZPEČNO

#bozpmasmysl

# Obecné zásady

## Minimálními požadavky na bezpečný provoz a používání zařízení:

- používat zařízení pouze k účelům a za podmínek, pro které je určeno, a to v souladu s provozní dokumentací a případně MPBP;
- zajistit bezpečný přístup k zařízení a dostatečný manipulační prostor se zřetelem na technologický proces a organizaci práce, umožňující bezpečné používání zařízení;
- zajistit přívod a odvod všech forem energií a látek, užívaných nebo vyráběných, bezpečným způsobem;
- vybavit zařízení zábranou nebo ochranným zařízením nebo přijetí opatření tam, kde existuje riziko kontaktu nebo zachycení zaměstnance pohyblivými se částmi pracovního zařízení nebo pádu břemene;
- montování a demontování zařízení provádět za bezpečných podmínek v souladu s návodem výrobce nebo není-li návod výrobce k dispozici, návodem stanoveným zaměstnavatelem;
- zajistit ochranu zaměstnance proti nebezpečnému dotyku u zařízení pod napětím a před jevy vyvolanými účinky elektřiny;
- ochránit zařízení, které může být vystaveno účinkům atmosférické elektřiny, zejména před zasažením bleskem;
- zajistit umístění ovládacích prvků ovlivňujících bezpečnost provozu zařízení mimo nebezpečné prostory, současně zajistit bezpečné ovládání zařízení, a to i v případě jejich poruchy nebo poškození;
- zajistit, že bude zařízení spuštěno pouze záměrným úkonem;
- vybavit zařízení ovládačem pro úplné bezpečné zastavení; v době, kdy se zařízení nepoužívá, zajistit jeho vypnutí a případně odpojení od zdrojů energií a zabezpečení;
- vybavit zařízení ovládačem pro nouzové zastavení;
- vybavit zařízení zřetelně identifikovatelnými zařízeními pro jeho odpojení od všech zdrojů energií;
- vybavit pracoviště, kde je umístěno zařízení, ovládači k zastavení některého nebo všech zařízení v závislosti na druhu rizika;
- upevnit, ukotvit nebo zajistit zařízení nebo jeho části vhodným způsobem, je-li to nutné pro bezpečný provoz a používání;
- zajistit, aby zaměstnanci nebyli ohroženi rizikovými faktory, například hlukem, vibracemi nebo teplotami, které vyvíjí zařízení;
- v případě potřeby označit zařízení výstražnými nebo informačními značkami, sděleními, značením nebo signalizací, které jsou srozumitelné, mají jednoznačný charakter a nesmí být poškozovány běžným provozem zařízení, a
- vybavit zařízení vhodným ochranným zařízením a zabezpečením před ohrožením života a poškozením zdraví tak, aby chránilo zaměstnance zejména před:
  - padajícími, odlétajícími nebo vymrštěnými předměty uvolněnými ze zařízení,
  - rizikem požáru nebo výbuchu s následným požárem nebo účinků výbušných směsí látek vyráběných, užívaných nebo skladovaných v zařízení,
  - nebezpečím vzniklým vypouštěním nebo únikem plyných, kapalných nebo tuhých emisí,
  - možným poškozením zdraví zaměstnance způsobeným zachycením nebo destrukcí pohyblivých se částí zařízení.

Oprava, seřizování, úprava, údržba a čištění zařízení se provádějí, jen je-li zařízení odpojeno od přívodů energií; není-li to technicky možné, učiní se vhodná ochranná opatření.

Obsluha musí mít možnost se přesvědčit, že v nebezpečných prostorech se nenachází žádný zaměstnanec; pokud nelze tento požadavek splnit, bezpečnostní systém před spuštěním, popřípadě zastavením zařízení musí vydávat zvukový nebo i viditelný výstražný signál, aby zaměstnanci zdržující se v nebezpečném prostoru měli vždy dostatek času nebezpečný prostor opustit.

## Ochranné zařízení:

- musí mít pevnou konstrukci odolnou proti poškození,
- musí být umístěno v bezpečné vzdálenosti od nebezpečného prostoru,
- nesmí bránit montáži, opravě, údržbě, seřizování, manipulaci a čištění; přístup zaměstnance musí být omezen pouze na tu část zařízení, kde je prováděna činnost, a to pokud možno bez sejmutí ochranného zařízení,
- nesmí být snadno odnímatelné nebo odpojitelé,
- nesmí omezovat výhled na provoz zařízení více, než je nezbytně nutné,
- musí splňovat další technické požadavky na blokování nebo jištění.

Kontrola bezpečnosti provozu zařízení před uvedením do provozu je prováděna podle průvodní dokumentace. Není-li výrobce znám nebo není-li průvodní dokumentace k dispozici, stanoví rozsah kontroly zařízení zaměstnavatel MPBP.

Zařízení musí být vybaveno provozní dokumentací. Následná kontrola musí být prováděna nejméně jednou za 12 měsíců v rozsahu stanoveném MPBP, nestanoví-li zvláštní právní předpis, popřípadě průvodní dokumentace nebo normové hodnoty rozsah a četnost následných kontrol jinak.

Provozní dokumentace musí být uchovávána po celou dobu provozu zařízení.

## V nařízení vlády jsou dále podrobněji řešeny další požadavky na:

- zařízení pro zdvihání břemen a zaměstnanců;
- zařízení pro zdvihání a přemísťování zavěšených břemen;
- pojízdná zařízení;
- zařízení pro plynulou dopravu nákladů;
- stabilní skladovací zařízení sypkých hmot.

KDE BLB, TAM NEBEZPEČNO

#bozpmasmysl